

Popis:

Empírový kostel sv. Františka z let 1827–1829 nechal zbudovat hrabě Otto z Herbersteinu v blízkosti loretánské kaple tak, aby kaple k chrámu přiléhala. Loretami (Santa Casa–Svatá chýše) jsou nazývané hranolovité stavby stavěné jako kopie svatého domku Panny Marie, jenž se nachází v italském městě Loreta. Do Loreta byl podle pověsti dům Panny Marie přenesen přímo ze Svaté země. Jeníkovskou loretu nechal postavit generál Goltz v letech 1650 až 1653. Místní slavné soše zvané Madona a Santa Casa je dokonce připisováno zázračné zachránění hraběcího syna. Nad bránou na ohradní zdi kostela je umístěno sousoší s tématem Svaté chýše.

Podrobný popis:

Za časů generála Goltze stávala loretta obklopená ambity ještě na volném prostranství za městem a v době poutí a hlavních bohoslužeb k ní proudily zástupy poutníků. Dnes už je ze všech stran obklopená zástavbou, posvátné kouzlo zázračné madony však neztratilo nic ze své působivosti. Původně byla loretta jednoduchou přízemní stavbou s věžičkou. Při stavbě kostela sv. Františka Serafinského, ke kterému přiléhá, ale došlo ke změně její podoby. Byly strženy ambity, zůstala pouze část zdí, které dnes obklopují kostelní zahradu. Kaple byla spojena s kostelem průlomem v jižní zdi. Jedinou připomínkou původního vybavení kaple je zakládací deska, zazděná poblíž oltáře v severní zdi. V loretě dodnes spí věčným spánkem také manželé Goltzovi. V severní zdi můžeme vidět jejich mramorový náhrobek, který generál nechal zhotovit ještě za svého života. Byl to zřejmě prozíravý muž, protože náhrobek opatřil předem i epitafem a nechal volné místo na vyplnění dat úmrtí. Den jeho skonu, 30. květen 1653, je zde zvěčněn, jeho manželce, umírající o čtyři roky později však již nikdo datum na náhrobek nevytesal.

Zajímavostí lorety je také dělová koule, kterou sem nechal generál Goltz umístit. V jedné z bitev třicetileté války zabila koně, na kterém jel. Zbožný generál přičítal záchranu svého života Panně Marii a z vděčnosti daroval osudnou kouli kostelu. Sama proslulá socha Panny Marie umístěná v přístěnku za mříží, zdobenou rosetami a napodobeninami drahokamů, přitom působí skromně a nenápadně. Dříve ji dokonce celý rok oblékali do různých šatů, později se však tato tradice dodržovala jen o poutích a do dnešní doby se dochovaly šaty pouze jediné. Při vstupu do kostela sv. Františka Serafinského se nezapomeňte podívat vzhůru. Uvidíte zde část válečné kořisti generála Goltze - pravou spodní čelist, lopatku a krční žebro asi padesátitunové samice velryby druhu Balaena mysticetus, v současnosti téměř vyhubeného. Jedná se o nejstarší dochované pozůstatky velkého kytovce na našem území. Nad bránou kostelní zahrady pak návštěvníka vítá socha zvaná Madona a Santa Casa z doby kolem roku 1700, která dříve zdobila hlavní vchod na prostranství kolem kostela.

Region: Havlíčkovobrodsko

Město: Golčův Jeníkov

URL:

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°49'7.482"N, 15°28'34.273"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.818745,15.4761869&z=12>

Obrázky:

